

Water in Balans Voerendaal - Vraag en Antwoord

versie 1 augustus 2023

Vraag	Antwoord
Is het programma Water in Balans, waarbinnen Voerendaal één van de projecten is, gestart vanwege de watercrisis in 2021?	<p>Het programma Water in Balans van waterschap Limburg is in 2018 gestart omdat er behoefte was aan het integraal oppakken van wateroverlastproblematiek. Binnen het programma wordt met zoveel mogelijk partijen in een gebied samengewerkt richting een integraal maatregelenpakket, waarbij alle partijen – overheden, ondernemers en particulieren – waar mogelijk een steentje bij dragen. De watercrisis in 2021 was een extra bevestiging dat de opgave rondom wateroverlast een gezamenlijke inspanning vraagt, want geen één partij kan dit vraagstuk alleen oppakken.</p> <p>Binnen het programma werken 6 projectteams, één van die teams is nu aan de slag in Voerendaal waarbij het plangebied het deel van gemeente Voerendaal betreft dat afwatert naar de Geleenbeek.</p>
De verkenning naar maatregelen in Voerendaal kost veel tijd, wat doet het waterschap in de tussentijd?	<p>Door gemeente en waterschap is bij bestaande buffers grootschalig onderhoud uitgevoerd waar dit nodig was. Daarnaast worden er een aantal voorrangmaatregelen door gemeente en waterschap opgepakt: maatregelen die zonder grondverwerving (dus op eigendom van gemeente en waterschap) relatief snel opgepakt en uitgevoerd kunnen worden. Zo werkt adviesbureau WSP op dit moment aan plannen om de buffers aan de Midweg, Winthagerweg en Barrier te optimaliseren. Waarbij bijvoorbeeld de instroom wordt verbeterd, en er meer ruimte voor water wordt gecreëerd door nog extra grond af te graven binnen de huidige contouren van de buffers.</p>
Waarom is er onderscheid gemaakt in beschermingsniveaus binnen het plangebied Voerendaal, waardoor bijvoorbeeld in Voerendaal Centrum de norm voor wateroverlast is dat tot maximaal een bui T=25 (een bui die theoretisch 1x per 25 jaar valt), terwijl bijvoorbeeld Ubachsberg de norm van bescherming tegen een bui van 1x per 100 jaar kent?	<p>De normen voor de bescherming tegen wateroverlast worden vastgesteld door de provincie. Het waterschap voert de taken uit om deze provinciale normen te halen. Bij het bepalen van de normen heeft de provincie naar 'haalbaar en betaalbaar' gekeken. Dat wil zeggen dat een beschermingsniveau wordt gehanteerd dat maximaal haalbaar is binnen maatschappelijk verantwoorde kosten. Op een hooggelegen gebied als Ubachsberg is een T100 beschermingsniveau haalbaar met weinig maatregelen, terwijl in een laaggelegen gebied als kern Voerendaal een T25 als norm is opgesteld omdat het hier simpelweg een stuk lastiger is vanwege de ligging.</p>
Welke stappen gaat het projectteam van waterschap, gemeente en adviesbureau WSP	<p>Allereerst is een hydrologisch model gebouwd om de waterhuishouding goed in beeld te krijgen én toekomstige maatregelen op effectiviteit te kunnen toetsen. In gesprek met de omgeving (inwoners, ondernemers en andere</p>

<p>zetten om te komen tot een maatregelenpakket?</p>	<p>belanghebbenden) wordt het inzicht in de wateroverlast verder verdiept én wordt samen met de omgeving bekeken welke kansen er zijn om maatregelen te treffen om de kans op wateroverlast te verminderen. In het plangebied Voerendaal gaat het maar liefst om 13 wateroverlast clusters waar maatregelen voor geformuleerd worden. De bedoeling is om voor de zomer 2024 een maatregelenpakket te hebben, waarmee de verkenningsfase van het project wordt afgerond. Daarna start de planuitwerkingsfase, en wordt er gewerkt naar een concreet ontwerp dat uiteindelijk aanbesteed kan worden. Daarna volgt de uitvoering, vooralsnog medio 2025 gepland.</p>
<p>Kennen jullie bedrijven die maatregelen kunnen uitvoeren voor ons?</p>	<p>We zijn bezig met het inrichten van een plek waar inwoners van Limburg informatie kunnen vinden over maatregelen die ze zelf kunnen nemen rondom de woning, en wie die maatregelen voor hen kan uitvoeren. Zodra hier meer over bekend is delen we dit op onze projectpagina (www.waterschaplimburg.nl/voerendaal)</p>
<p>Zijn er subsidiemogelijkheden voor particuliere maatregelen?</p>	<p>Voor het afkoppelen van regenwater heeft de gemeente Voerendaal subsidiemogelijkheden, zie ook https://www.waterklaar.nl/parkstad/gemeente/voerendaal Voor overige maatregelen zijn vooralsnog geen subsidiemogelijkheden.</p>
<p>Doordat tijdens wateroverlast autoverkeer door straten met water rijden wordt de wateroverlast voor omliggende huizen vergroot. Is het mogelijk om wegen af te sluiten bij hevige wateroverlast om dit probleem op te lossen?</p>	<p>Alleen als de situatie (verkeers)gevaarlijk is worden er maatregelen getroffen door de gemeente.</p>
<p>In Voerendaal-Oost wordt veel overlast van grondwater ervaren, welke maatregelen gaat de gemeente treffen om deze overlast op te lossen?</p>	<p>Het is bij de gemeente Voerendaal bekend dat er overlast wordt ervaren van grondwater in Voerendaal-Oost. Primair dient de woning (kelder) waterdicht te zijn en is dit de verantwoordelijkheid van de eigenaar. De verkenning is vooral gericht om wateroverlast vanuit oppervlakkig afstromend regenwater te verminderen. Echter proberen we wel rekening te houden met de grondwaterstanden en indien mogelijk zullen eventuele maatregelen als meekoppelkans meegenomen worden in de verkenning. Breng dus vooral uw ideeën in om de grondwaterproblematiek te verminderen. Vervolgens kijken we wie hiervoor aan de lat staat (gemeente, waterschap en/of andere partijen zoals eigenaren). De gemeente monitort het grondwater op verschillende plekken. Via de website www.dinoloket.nl kunt u de metingen inzien.</p>

<p>De overkluizing onder het winkelcentrum van Voerendaal kent een beperkte capaciteit, kan deze worden vergroot om de problematiek op te lossen?</p>	<p>Uit de hydrologische studie blijkt dat het winkelcentrum gevoelig is voor wateroverlast vanuit het rioolsysteem en het watersysteem. Er zijn meerdere mogelijkheden om de wateroverlast ter plaatse van het centrum te verminderen. Denk bijvoorbeeld aan het bergen van afstromend water ten zuiden van de snelweg en/of het vergroten van de buffercapaciteit in de waterpartijen nabij het centrum. Het vergroten of optimaliseren van de afvoercapaciteit behoort ook tot een van de mogelijkheden. Wellicht wordt het een combinatie van beide maatregelen. Dit moet blijken uit de verkenningen.</p>
<p>Hoe wordt er bij nieuwe bouwplannen rekening gehouden met het voorkomen van toekomstige wateroverlast.</p> <p>Als voorbeeld wordt nieuwbouwproject Raadhuisplein aangehaald.</p>	<p>Nieuwe woningen moeten voldoen aan de hemelwaterverordening (uit december 2022).</p> <p>In het Raadhuisplein is een gescheiden riolering aangelegd welke qua capaciteit met de nieuwste klimaatbuien is doorgerekend.</p>
<p>Drempels in wegen zijn aangelegd voor de verkeersveiligheid maar kunnen op specifieke locaties een negatieve invloed hebben op de kans op wateroverlast. Hoe gaat de gemeente om met deze twee soms tegengestelde belangen?</p>	<p>Het belang van de verkeersveiligheid staat boven het belang van de incidentele wateroverlast in deze situatie. Toch zijn er soms (kleine lokale) maatregelen mogelijk waardoor de wateroverlast op een specifieke plek bij een drempel kan verminderen. Als u ideeën heeft breng ze vooral in en meldt als u last heeft van een opstuwende drempel.</p>
<p>In diverse woningen komt het rioolwater omhoog vanuit doucheputjes, toilet, en dergelijke. Wat kan de gemeente hier aan doen en hoe kom ik als bewoner in contact met de gemeente om hier naar te laten kijken en dit probleem op te lossen?</p>	<p>Algemeen: de gemeente is niet aansprakelijk voor riolering in om rondom de woning.</p> <p>Wij weten niet hoe een individueel systeem naar een woning is aangelegd/functioneert. Echter zijn er situaties waarbij wij mensen adviseren een terugslagklep te plaatsen. Deze klep heeft echter ook nadelen, hij kan dus niet in alle situaties worden toegepast en behoeft onderhoud</p>
<p>Laagste punt van de Klimmenderstraat is een soort van laagte waar het water verzameld. De putten die er liggen slikken het water niet voldoende. Pas na flinke wateroverlast in de omliggende huizen slikken de putten ineens water weg maar daarom staat het ook heel hoog. Wat kan hier aan worden gedaan?</p>	<p>We moeten er aan wennen dat bij hevige neerslag water even op straat blijft staan. Natuurlijk niet in een huis. Het riool is niet op deze buien ontworpen. De Klimmenderstraat maakt onderdeel uit van het plangebied, en wordt door het projectteam nader bekeken binnen deze verkenning. Er wordt ook op deze locatie allereerst bekeken wat het probleem hier is, wie hiervoor aan de lat staat (gemeente, waterschap en/of andere partijen zoals eigenaren) en vervolgens welke maatregelen er mogelijk zijn.</p>
<p>In hoeverre is infiltratie van regenwater mogelijk in gebieden</p>	<p>De strategie vasthouden-bergen-afvoeren is de uitwerking van het Nederlandse beleid rondom hemelwater, waarbij</p>

<p>met reeds hoge waterstanden, en in hoeverre kan het daar nog een oplossing bieden voor de wateroverlast.</p>	<p>hemelwater niet direct wordt afgevoerd. Infiltratie in de bodem kan een deel van de oplossing zijn, maar waar dat niet mogelijk is – zoals in gebieden met reeds zeer hoge grondwaterstanden en daardoor beperkte infiltratiecapaciteit – zal ‘vasthouden’ en ‘afvoeren’ een belangrijkere component zijn.</p>
<p>In hoeverre houdt u ook rekening met de flora en fauna in en rondom de gebieden waar de maatregelen komen? Welke ecologen zijn hierbij betrokken?</p>	<p>Bij de zoektocht naar kansen om maatregelen te treffen wordt uiteraard rekening gehouden met aanwezige natuurwaarden. Binnen het plangebied liggen onder meer de Kunderberg en het Cortembacherbos, beide gebieden die als Natura 2000 gebieden zijn aan gewezen. Naast dat wij vooraf onderzoek laten doen naar aanwezige natuurwaarden waar bij het ontwerpen van maatregelen rekening moet worden gehouden zijn wij ook in gesprek met beheerders van aanwezige natuur.</p>
<p>Bij de wateroverlast in 2021 kwam het grondwater in de achtertuin schrikbarend omhoog. Wordt in de omgeving Felix Ruttenstraat/Marie Koenenstraat maatregelen genomen waardoor dit niet meer plaatsvindt.</p>	<p>Primair richt deze verkenning zich op het verminderen van wateroverlast vanuit oppervlakkig afstromend regenwater. Echter proberen we wel rekening te houden met de grondwaterstanden en zullen we eventuele maatregelen als meekoppelkans beschouwen in de verkenning. Breng dus vooral uw ideeën in om de grondwaterproblematiek te verminderen!</p> <p>De watercrisis in 2021 was natuurlijk uitzonderlijk qua hoeveelheden. Er is altijd een grens aan het beperken van wateroverlast. .</p>
<p>Hebben grondwaterstanden invloed op de wateroverlast?</p>	<p>De gemeente monitort het grondwater op verschillende plekken. Via de website https://www.dinoloket.nl kunt u de metingen inzien.</p>
<p>Kan er iets aan de wateroverlast in de looierstraat worden gedaan?</p>	<p>De kern Voerendaal vormt één van de knelpunten die door het projectteam worden opgepakt.</p>
<p>Maakt Ransdaal onderdeel uit van het plangebied Water in Balans Voerendaal?</p>	<p>Het plangebied Voerendaal betreft de gebieden binnen de gemeente die afwateren op de Geleenbeek. Voor omgeving Ransdaal wordt er op dit moment door een ander projectteam dan in de rest van Voerendaal gewerkt aan een aantal voorrangmaatregelen. Zo wordt bijvoorbeeld buffer St Gillisstraat geoptimaliseerd. Een integrale verkenning in Ransdaal maakt onderdeel uit van de volgende fase waar het team van Voerendaal aan gaat werken. Startdatum hangt mede af van voortgang huidige verkenning.</p>
<p>Ik maak mij zorgen om het onderhoud aan de waterpartijen in het centrum van Voerendaal, hoog gras spoelt weg bij flinke regenbuien en kan de afvoerduiker verstoppert. Wat doen jullie hier aan?</p>	<p>Wij zullen dit met team Areaalbeheer (onderhoud) van het waterschap nader bekijken.</p>

Bij de Steinweg loopt een afwateringvoorziening langs de weg welke slecht wordt onderhouden, kunnen jullie dit binnen het project oppakken.	We bekijken deze locatie, als duidelijk is welke partij aan de lat staat voor onderhoud bekijken we of en hoe actie nodig is.
Kan het onderhoud van de buffer Penderskoolhofweg worden bekeken, is de diepte van deze buffer nog voldoende?	Wordt meegenomen in deze verkenning door het projectteam.
Ganzenmaatregelen in de waterpartijen centrum Voerendaal zorgen mogelijk voor verstoppingen, kan dat worden aangepakt.	Wordt meegenomen in deze verkenning door het projectteam.